หลักสูตร
การบังคับคดีสำหรับเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง

หลักสูตรการบังคับคดีสำหรับเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง

1. หลักการเหตุผล

ด้วยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2562 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และกฎกระทรวงกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองและการแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง พ.ศ. 2562 ข้อ 3 กำหนดให้ผู้มีอำนาจออกคำสั่งใช้มาตรการบังคับทางปกครองแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้อยู่ภายใต้บังคับบัญชาซึ่งผ่านการอบรมด้านการบังคับคดีจากกรมบังคับคดี หรือด้านการบังคับทางปกครองตามหลักสูตรที่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองให้ความเห็นชอบเป็นเจ้าพนักงานบังคับทางปกครองเพื่อดำเนินการยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สิน นั้น

กรมบังคับคดีจึงได้กำหนดหลักสูตรด้านการบังคับคดีสำหรับเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐเข้ารับการอบรม โดยอบรมความรู้ด้านการบังคับทางปกครอง การบังคับคดีแพ่ง ฝึกปฏิบัติงานเกี่ยวกับการยึด อายัด จำหน่ายทรัพย์สินและงานการเงินและบัญชี รวมถึงการคำนวณเงินคืนแก่ผู้มีส่วนได้เสียเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถดำเนินการบังคับคดีได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์แก่ส่วนราชการก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้อยู่ในบังคับของมาตรการทางปกครอง ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความรู้ ความเข้าใจ ในกระบวนการการยึด อายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ตลอดไปจนถึงการจัดทำบัญชีและการเงินที่เกี่ยวข้อง

2.2 เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเกิดความเชี่ยวชาญในการยึด อายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน

2.3 เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครอง

2.4 เพื่อให้เกิดมาตรฐานเดียวกันในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (เจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง)

2.5 เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ที่อยู่ในบังคับทางปกครอง

3. กลุ่มเป้าหมาย

1. เจ้าหน้าที่ผู้ได้รับคำสั่งจากผู้มีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองสำหรับคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเพื่อแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง หรือผู้มีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองเห็นว่ามีความเหมาะสมที่จะได้รับคำสั่งแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง

2. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ หรือด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4. เงื่อนไขการสำเร็จการฝึกอบรม

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่จะได้รับประกาศนียบัตรผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรการบังคับคดีสำหรับเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง ของกรมบังคับคดี ต้องปฏิบัติตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

4.1 เข้ารับการฝึกอบรมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ของเวลาทั้งหมด

4.2 ผ่านการฝึกปฏิบัติการยึดทรัพย์สิน การอายัดทรัพย์สิน การจำหน่ายทรัพย์สิน การเงินและบัญชี

4.3 มีผลคะแนนสอบความรู้ภายหลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรม โดยได้รับคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนทั้งหมด

6. วิธีการฝึกอบรม

ประกอบด้วย การบรรยาย การฝึกปฏิบัติ และการศึกษาดูงาน

7. ระยะเวลาการฝึกอบรม

วันจันทร์ - วันศุกร์ รวม 10 วันทำการ

8. โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรการบังคับคดีสำหรับเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง ใช้ระยะเวลาในการศึกษาอบรม รวมจำนวน 60 ชั่วโมง โดยแบ่งออกเป็น 3 หมวดวิชา ดังนี้

หมวดที่ 1 ความรู้ด้านกฎหมาย	(ระยะเวลา 42 ชั่วโมง)
หมวดที่ 2 ความรู้ด้านการเงินและบัญชี	(ระยะเวลา 12 ชั่วโมง)
หมวดที่ 3 การเสริมสร้างประสบการณ์	(ระยะเวลา 6 ชั่วโมง)

9. วิทยากร

วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานอัยการสูงสุด และกรมบังคับคดี

หลักสูตรการบังคับคดีสำหรับเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง

หลักสูตรการบังคับคดีสำหรับเจ้าพนักงานบังคับทางปกครอง มีรูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย การบรรยาย การอภิปราย การฝึกปฏิบัติ และการศึกษาดูงาน โดยใช้ระยะเวลาฝึกอบรม รวม 60 ชั่วโมง ทั้งนี้ **โครงสร้างหลักสูตร** แบ่งออกเป็น 3 หมวดวิชา ดังนี้

<u>หมวดที่ 1 ความรู้ทางกฎหมาย</u> (ระยะเวลา 42 ชั่วโมง)

1. การบังคับทางปกครอง

1.1 หลักเกณฑ์ใหม่ในการบังคับทางปกครองการบังคับทางปกครอง (๓ ชั่วโมง)

1.2 การสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับ ของมาตรการบังคับทางปกครอง (๓ ชั่วโมง)

1.3 กฎกระทรวงกำหนดขั้นตอน และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยึด อายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินฯ (๓ ชั่วโมง)

2. การบังคับคดีแพ่ง

2.1 การบังคับคดีแพ่ง (๓ ชั่วโมง)

2.2 การยึดทรัพย์สิน (๖ ชั่วโมง)

2.3 การอายัดทรัพย์สิน (๖ ชั่วโมง)

2.4 การจำหน่ายทรัพย์สิน (๖ ชั่วโมง)

3. การฝึกปฏิบัติการบังคับคดีแพ่ง

3.1 การฝึกปฏิบัติ การยึดทรัพย์สิน (๓ ชั่วโมง)

3.2 การฝึกปฏิบัติ การอายัดทรัพย์สิน (๓ ชั่วโมง)

3.3 การฝึกปฏิบัติ การจำหน่ายทรัพย์สิน (๖ ชั่วโมง)

<u>หมวดที่ 2 ความรู้ด้านการเงินและบัญชี</u> (ระยะเวลา 12 ชั่วโมง)

4. การเงินและบัญชี

4.1 การคำนวณเงินและการจัดทำบัญชี (๖ ชั่วโมง)

4.2 การฝึกปฏิบัติด้านการคำนวณเงินและการจัดทำบัญชี (๖ ชั่วโมง)

<u>หมวดที่ 3 การเสริมสร้างประสบการณ์</u> (ระยะเวลา 6 ชั่วโมง)

5. การศึกษาดูงานการบังคับคดี ณ กรมบังคับคดี (๓ ชั่วโมง)

6. พิธีปิดและมอบประกาศนียบัตร (๓ ชั่วโมง)

<u>หมวดที่ 1 ความรู้ทางกฎหมาย</u>

1. การบังคับทางปกครอง

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจในการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง ที่กำหนดให้ชำระเงิน ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 ทั้งในกรณีการบังคับชำระเงิน โดยเจ้าพนักงานของหน่วยงานรัฐ และการบังคับชำระเงินโดยเจ้าพนักงานบังคับคดี รวมทั้งอำนาจหน้าที่ วิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง และการบังคับค่าปรับบังคับการตามคำสั่งทางปกครองซึ่งกำหนดให้กระทำการละเว้นกระทำการ

<u>เนื้อหาวิชาประกอบด้วย</u>

1.1 หลักเกณฑ์ใหม่ในการบังคับทางปกครองการบังคับทางปกครอง

1.2 การสืบหาทรัพย์สินของผู้อยู่ในบังคับ ของมาตรการบังคับทางปกครอง

1.3 กฎกระทรวงกำหนดขั้นตอน และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการยึด อายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินฯ

2. การบังคับคดีแพ่ง

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจในการบังคับคดีแพ่ง กระบวนการ และวิธีการในการพิจารณาคำร้อง คำขอ ขั้นตอนการยึด อายัด ขับไล่ รื้อถอน ตลอดจนถึงการขายทอดตลาดและวิธีการภายหลังการบังคับคดี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในการบังคับคดี

<u>เนื้อหาวิชาประกอบด้วย</u>

2.1 การบังคับคดีแพ่ง

- โครงสร้างของการบังคับคดีแพ่ง ประกอบด้วย การยึดทรัพย์สิน การอายัดทรัพย์สิน การจำหน่ายทรัพย์สิน การกักเรือ การบังคับคดีแบบกลุ่ม
- บทบาท อำนาจ หน้าที่ ของเจ้าพนักงานบังคับคดี
- การนำคดีการบังคับทางปกครอง เข้าสู่กระบวนการบังคับคดี
- วิธีการส่งหมาย และประกาศต่าง ๆ
- ระยะเวลาในการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง

2.2 การยึดทรัพย์สิน

- ขั้นตอนในการปฏิบัติงานในการยึดทรัพย์สิน ได้แก่ การตรวจสอบรายละเอียดในคำสั่งทางปกครองและคำพิพากษา การยึดอสังหาริมทรัพย์ ณ ที่ทำการ การยึดทรัพย์สินนอกที่ทำการ การพิจารณาคำขอยึดทรัพย์ เอกสารหลักฐานประกอบคำขอยึดทรัพย์ ผลของการตรวจล้มละลาย การฟื้นฟูกิจการ หลักประกันทางธุรกิจ หลักประกันในคดีอาญา การยึดซ้ำ การแจ้งการยึดทรัพย์ การตรวจสอบผลแจ้งการยึด การส่งเอกสารสิทธิ การจัดทำแผนที่ตั้งทรัพย์ การประเมินราคาทรัพย์สิน การคำนวณขนาดสิ่งปลูกสร้างเทียบกับเนื้อที่ดิน
- การพิจารณา และมีคำสั่งในคำร้อง คำแถลง หนังสือต่าง ๆ
- ค่าส่วนกลางของนิติบุคคลอาคารชุด
- ขั้นตอนการถอนการยึดทรัพย์ ถอนการบังคับคดี
- การร้องขอเฉลี่ยทรัพย์ การคัดค้านการยึดทรัพย์ การร้องกันส่วน การขอรับชำระหนี้บุริมสิทธิ การสวมสิทธิบังคับคดีแทน
- ความรู้ด้านหลักทรัพย์ และทรัพย์สินดิจิทัลในรูปแบบต่าง ๆ

2.3 การอายัดทรัพย์สิน

- ขั้นตอนในการปฏิบัติงานในการอายัดทรัพย์สิน ได้แก่ การตรวจสอบรายละเอียดในหมายบังคับคดีและคำพิพากษา เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ ประกอบคำขออายัด การพิจารณาสั่งคำขออายัด และประเภทของทรัพย์สินที่ขออายัด หรือสิทธิเรียกร้องต่าง ๆ การอายัดคราวเดียว หรือการอายัดต่อเนื่อง การถอนการอายัด
- การร้องขอเฉลี่ยทรัพย์ การคัดค้านคำสั่งอายัด/การไม่ส่งเงินอายัดทรัพย์ การร้องกันส่วน การขอรับชำระหนี้บุริมสิทธิ การสวมสิทธิบังคับคดีแทน
- การพิจารณา และมีคำสั่งในคำร้อง คำแถลง หนังสือต่าง ๆ

2.4 การจำหน่ายทรัพย์สิน

- ขั้นตอนในการปฏิบัติงานในการจำหน่ายทรัพย์สิน ได้แก่ การตรวจสอบรายละเอียดทรัพย์ที่ยึด จัดทำร่างประกาศขาย ความพร้อมของสำนวน การตรวจสอบต้นฉบับเอกสารสิทธิวิธีการขาย ราคาประเมิน หลักประกันในการเข้าสู้ราคา การจัดทำประกาศขายทอดตลาด การกำหนดราคาเริ่มต้น
- การส่งประกาศให้ผู้มีส่วนได้เสีย การปิดประกาศที่ตั้งทรัพย์ (สถานที่ราชการ/ชุมชน/การเผยแพร่เว็บไซต์) และการตรวจผลการส่งประกาศ
- ขั้นตอนในวันขายทอดตลาด ได้แก่ การวางหลักประกัน การทำสัญญา การขยายเวลาวางเงิน การบันทึกผลขาย
- การริบมัดจำ
- การร้องคัดค้านการขาย การรายงานข้อเท็จจริง
- ภาษีมูลค่าเพิ่ม อากรปิดใบรับเงิน
- รูปแบบการโอนกรรมสิทธิ์
- แบบพิมพ์ รายงาน สัญญา ต่าง ๆ
- การพิจารณา และมีคำสั่งในคำร้อง คำแถลง หนังสือต่าง ๆ

3. การฝึกปฏิบัติการบังคับคดีแพ่ง

3.1 การฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการยึดทรัพย์สิน

3.2 การฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการอายัดทรัพย์สิน

3.3 การฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการจำหน่ายทรัพย์สิน

หมวดที่ 2 ความรู้ด้านการเงินและบัญชี

4. การเงินและบัญชี

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้การบังคับคดีเสร็จสิ้นกระบวนการ จึงต้องมีการจ่ายเงินที่ได้จากการบังคับคดีให้แก่คู่ความในคดี ความรู้ทางบัญชีเกี่ยวกับการบัญชีเงินในคดี และการคำนวณเงินและเฉลี่ยทรัพย์ในคดีแพ่งเป็นกระบวนการที่จำเป็นต้องเรียนรู้สำหรับการปฏิบัติให้ถูกต้อง และมีการควบคุมระบบเงินในคดีให้ครบถ้วนถูกต้องเพื่อจะได้ดำเนินการจ่ายเงินให้แก่คู่ความได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรมแก่คู่ความ

<u>เนื้อหาวิชาประกอบด้วย</u>

4.1 การคำนวณเงินและการจัดทำบัญชี

การคำนวณเงิน และการจัดทำบัญชีแสดงรายการรับ - จ่ายเงิน ในคดีแพ่ง และการจ่ายเงิน
การคำนวณเงินค่าธรรมเนียม การคิดยอดหนี้และการคิดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ
ขั้นตอนการปฏิบัติงาน ในการทำบัญชีรับ จ่าย ได้แก่ การรับเงินจากการขายทอดตลาด การชำระหนี้ตามคำสั่งทางปกครอง การรับเงินอายัด การทำบัญชีรูปแบบกรณีหักส่วนได้ใช้แทน การทำบัญชีแสดงรายการรับ จ่ายเงินกรณีที่มีเจ้าหนี้หลายราย การขอเฉลี่ย
มีบุริมสิทธิ หรือการร้องกันส่วน การคิดค่าอากร ค่าธรรมเนียม
ขั้นตอนการปฏิบัติ ในการคิดค่าธรรมเนียมยึด หรืออายัด และค่าใช้จ่ายในคดี
การเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ค่าอากร
ขั้นตอนการปฏิบัติในการคิดยอดหนี้เพื่อจำเลยวางชำระ
การตรวจสอบเอกสารในสำนวนประกอบการคำนวณ
การแจ้งผู้มีส่วนได้เสียในการตรวจรับรองบัญชี การคัดค้านบัญชี
การจ่ายเงินให้ผู้มีส่วนได้ กรณีมีเงินเหลือ/กรรมสิทธิ์รวม/บุริมสิทธิ และกรณีผู้มีสิทธิ รับเงินเสียชีวิต

4.2 การฝึกปฏิบัติด้านการคำนวณเงินและการจัดทำบัญชี

<u>หมวดที่ 3 การเสริมสร้างประสบการณ์</u>

5. การศึกษาดูงานการบังคับคดี ณ กรมบังคับคดี

การศึกษาดูงานการบังคับคดีแพ่ง ณ สถานที่จริง

- การขายทอดตลาดทรัพย์สิน ณ ห้องขายทอดตลาดทรัพย์สินของกรมบังคับคดี
- ศูนย์บริการร่วม (One Stop Service) สำนักงานบังคับคดีแพ่งกรุงเทพมหานคร ๔ และ สำนักงานบังคับทางปกครอง
- การยึดทรัพย์ ณ ที่ทำการ การยึดทรัพย์และการอายัดทรัพย์ ระบบ e-Filing สำนักงานบังคับคดีแพ่งกรุงเทพมหานคร ๖

6. พิธีปิดและมอบประกาศนียบัตร